

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ

2.7.7. Відсутній належний облік та прозорість у використанні коштів, передбачених у бюджетах усіх рівнів на соціальний захист для всіх категорій отримувачів соціальної допомоги

До проблем сфери соціального захисту належать неефективність чинних механізмів обліку коштів, спрямованих на соціальну підтримку, що призводить до необґрунтованих витрат бюджетних коштів та наявності ряду корупційних ризиків процедур соціальної підтримки, які в цілому полягають у можливості зловживань системою соціального захисту як з боку отримувачів соціальних послуг, так і державних службовців, які можуть суб'єктивно розпоряджатись даними про отримувачів, спричиняючи необґрунтовані витрати бюджетних коштів. Зазначені проблеми детермінуються наступними ключовими факторами.

1. Неефективність чинних механізмів соціальної підтримки та ускладненість процесу надання послуг у соціальній сфері

Близько 25% коштів державного бюджету спрямовуються державою для надання соціальної підтримки громадянам України. Наприклад, у 2020 році для соціальної підтримки населення було витрачено 21,7% зведеного бюджету у розмірі 346,7 млрд грн, з яких 322,7 млрд грн припадає на видатки державного бюджету. Крім того, якщо врахувати бюджети соціальних фондів (Пенсійного Фонду України, Фонду соціального страхування і Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, без урахування трансфертів з держбюджету), ще 351,3 млрд грн були витрачені державою у 2020 році на соціальні видатки.¹ Законодавство передбачає надання соціальної підтримки та пільг близько 16 мільйонам отримувачів соціальних послуг. Зараз в Україні надають понад 100 видів соціальних послуг, а різного типу установи приймають до 7 млн заяв у паперовому вигляді.²

Соціальна підтримка реалізується державою різними способами: прямі грошові виплати з боку держави; система різних типів пільг, які надаються/ оплачуються державними та місцевими органами; соціальні послуги тощо. Механізми надання соціальної підтримки громадянам залучають для здійснення виплат 10 органів державної влади, а також 12 типів установ на місцевому рівні.

Попри значні суми коштів державного бюджету для надання соціальної підтримки громадянам та видатки на адміністрування механізмів таких соціальних виплат ефективність соціальної підтримки є предметом численних дискусій та досліджень.³

¹ Дослідження Центру аналізу публічних фінансів та публічного управління Київської школи економіки в межах проекту Ради Європи «Розвиток соціальних прав людини як ключовий чинник сталої демократії в Україні» від 2021 року. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/07/Sotsialni-dopomogi_doslidzhennya-1.pdf.

² Інформаційне повідомлення Міністерства цифрової трансформації. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/bez-dodatkovikh-dovidok-ta-cherh-yak-zminitsya-sfera-sotsialnikh-poslug-z-vprovadzhennyam-edinoi-informatsiynoi-sistemi-sotsialnoi-sferi>.

³ Див., наприклад, 100 корупційних схем в регіонах України. 2020. URL: <https://www.rpk.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/as-100-schemes-2-1.pdf>; 100+ корупційних схем: антикорупційний порядок денний для уряду та громадськості. 2019. 160 с. URL: https://www.rpk.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/AK-Zahody_24_10.pdf; Дослідження Центру аналізу публічних фінансів та публічного управління Київської школи економіки в межах проекту Ради Європи «Розвиток соціальних прав людини як ключовий чинник сталої демократії в Україні» від 2021 року. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/07/Sotsialni-dopomogi_doslidzhennya-1.pdf; Рекомендації парламентських слухань на тему: «Пріоритетність додержання страхових засад при реформуванні пенсійної системи» – URL:

Причинами неефективності чинних механізмів соціальної підтримки, ускладненості процесу надання послуг у соціальній сфері та наявності ряду корупційних ризиків таких процедур є:

- дублювання інструментів соціальної підтримки;

Наприклад, держава надає субсидію на оплату житлово-комунальних послуг, і одночасно надає пільгу на оплату житлово-комунальних послуг, хоча їх отримувачі ризикують. За повідомленням Мінсоцполітики існує 6 різних видів пільг, які надаються на оплату житлово-комунальних послуг, що охоплюють 41 категорію пільговиків. Аналогічно, законодавством передбачено і субсидію, і пільгу на придбання твердого палива і скрапленого газу.⁴

- відсутність належного обліку використання коштів, передбачених в бюджеті на соціальну підтримку для всіх категорій отримувачів соціальної підтримки;

Основним джерелом інформації, що дозволяє нам визначати вартість надання допомоги з бюджету є паспорти бюджетних програм. Проте вони дозволяють охопити не більше 40% допомоги, що передбачені законодавством.⁵

- більшість реєстрів, згідно з якими особи, що потребують соціальної підтримки, отримують грошові виплати, формуються суб'єктами влади різних рівнів і підпорядкувань та не передбачають процесу звірки інформації.

Отож за відсутності реєстру громадян, які отримують пільги/доплати, тобто різні види соціальної підтримки, не зрозуміло, хто фактично скількома програмами підтримки користується одночасно і чи користується взагалі.⁶

Для вирішення проблеми в Україні було декілька спроб виконання проектів, спрямованих на удосконалення системи соціальної допомоги, що включали, зокрема, зміцнення інституцій і поліпшення управління інформацією; розроблення, створення та впровадження механізмів зміцнення нагляду та контролю; розроблення нових бізнес-моделей адміністрування виплат і послуг. У грудні 2013 року завершено реалізацію проекту «Удосконалення системи соціальної допомоги» для фінансування якого запозичено у Міжнародного банку реконструкції та розвитку кошти в обсязі 99,4 млн дол. США. Однак за результатами заключного аудиту цього проекту Рахункова палата дійшла висновку, що не було досягнуто його мети – поліпшення ефективності системи соціальної допомоги України шляхом посилення адресності та спрощення процедури надання соціальної допомоги. При цьому 52 млн дол. США, направлені на створення Інформаційно-аналітичної системи соціального захисту, використано неефективно, втрати державного бюджету, допущені через непридатність обладнання, яке закуплене за рахунок позики і не використовується. Погашення позики здійснювалось з травня 2011 року⁷.

Надалі у 2014 році для сприяння проведенню соціальних реформ, що спрямовані на зменшення рівня бідності та підвищення соціальної захищеності найбільш уразливих верств населення, державою запозичено у Міжнародного банку реконструкції та розвитку кошти в обсязі 300 млн дол. США. Угода про позику № 8404-UA (Проект «Модернізація

<https://ips.ligazakon.net/document/DH55400A?an=260>; FEAO – основні висновки звіту Рахункової палати URL: https://drive.google.com/file/d/1ZU0nJZgcmZ9zv3bja_bZgabim_xl-kwc/view?usp=sharing.

⁴ Ієрусалимов В., Марчак Д. Аналіз ефективності законодавчого регулювання надання соціальної допомоги в Україні для основних цільових груп. 2021. URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/07/Sotsialni-dopomogi-doslidzhennya-1.pdf>.

⁵ Ієрусалимов В., Марчак Д. Аналіз ефективності законодавчого регулювання надання соціальної допомоги в Україні для основних цільових груп. 2021. URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/07/Sotsialni-dopomogi-doslidzhennya-1.pdf>.

⁶ Ієрусалимов В., Марчак Д. Аналіз ефективності законодавчого регулювання надання соціальної допомоги в Україні для основних цільових груп. 2021. URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/07/Sotsialni-dopomogi-doslidzhennya-1.pdf>.

⁷ Постанова Колегії Рахункової палати від 21.01.2014 № 2-2; Звіт Рахункової палати України про результати аудиту ефективності впровадження проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується коштами Міжнародного банку реконструкції та розвитку від 2018 року. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2018/23-4_2018/Zvit_23-4_2018.pdf.

системи соціальної підтримки населення України») між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку була підписана 09.07.2014 р. і набрала чинності 02.10.2014 р.⁸.

Індикатором є створення Інформаційно-аналітичної системи соціального захисту. Вказана система на виконання угоди не створена.

У 2019 році Урядом ухвалено Постанову від 17 липня 2019 р. № 676 Про Єдину інформаційно-аналітичну систему управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL), що передбачала створення Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL) та Єдиного державного реєстру соціальної сфери для надання, призначення та виплати соціальної підтримки (соціальних виплат, допомоги, пільг, соціальних послуг та житлових субсидій).

Проте впровадження системи E-SOCIAL також відбувалось без належного публічного інформування. В рамках проекту було переглянуто окремі ділові процеси міністерства (усього ділових процесів, що потребували опрацювання, налічується близько 200), але інформація про їх електронізацію відсутня. Подекуди опис ділових процесів не передбачав їх реінжинірингу та внесення законодавчих змін, тобто існує ризик, що в електронний вигляд переводяться й недосконалі процеси та корупційні ризики. Згідно з інформацією Мінсоцполітики, наданою у 2020 році, дію Договору № ІСВ-А від 28.02.2018 «Розробка та удосконалення прикладного програмного забезпечення інформаційної системи управління (перша черга)», яким передбачено створення системи E-SOCIAL, планується призупинити, як такого, що не був своєчасно виконаний та втратив актуальність.⁹

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 р. № 1353-р схвалено Стратегію цифрової трансформації соціальної сфери (далі – Стратегія)¹⁰. Стратегією передбачено створення в Україні сучасної Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (ЄІССС) з урахуванням новітніх інформаційних та управлінських технологій, єдиних сучасних стандартів якості обслуговування громадян, із можливістю вироблення ефективних організаційних і структурних рішень.

З метою забезпечення реалізації завдань, визначених Стратегією, на засіданні Кабінету Міністрів України 11 листопада 2020 року прийнята постанова Кабінету Міністрів України «Про запровадження експериментального проекту з реалізації функціоналів першої черги Єдиної інформаційної системи соціальної сфери». Постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 404 «Про затвердження Положення про Єдину інформаційну систему соціальної сфери» визначено засади та функціонування ЄІССС¹¹.

Станом на I квартал 2022 року за підтримки МБО «Фонд Східна Європа» у Мінсоцполітики перша черга ЄІССС впроваджується на етапі дослідно-промислової експлуатації, в межах якої створено функціональний базис (ядро) системи та реалізовано функціонал прикладних підсистем першої черги ЄІССС. Створено, зокрема, програмне забезпечення підсистеми «Соціальні послуги», програмне забезпечення Реєстру надавачів.

Згідно з інформацією, опублікованою на урядовому вебпорталі, станом на 5 серпня 2022 року, починаючи з 1 липня, результатами дослідно-промислової експлуатації ЄІССС у Житомирській та Рівненській областях стали 1235 успішно заведених заяв у новій системі по 6 допомогам. Урядом зазначається, що ЄІССС надасть можливість кожному

⁸ Звіт Рахункової палати України про результати аудиту проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується коштами Міжнародного банку реконструкції та розвитку від 2016 року/ URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2016/zvit_16-2_2016/Zvit_16-2.pdf.

⁹ Лист Міністерства соціальної політики України урядово-громадській ініціативі «Разом проти корупції» щодо виконання плану заходу. URL: <https://cutt.ly/XXaAzwF>.

¹⁰ Про схвалення Стратегії цифрової трансформації соціальної сфери: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.10.2020 № 1353-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2020-%D1%80#n10>.

¹¹ Про запровадження експериментального проекту щодо запровадження першої черги Єдиної інформаційної системи соціальної сфери: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2020 № 1278. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1278-2020-%D0%BF#Text>;

Про затвердження Положення про Єдину інформаційну систему соціальної сфери: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 404. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/404-2021-%D0%BF#Text>.

громадянину, який потребує соціальної підтримки, швидко отримати будь-який вид допомоги через фронт-офіс у територіальній громаді та ЦНАПі, або через Єдиний державний вебпортал електронних послуг¹².

Станом на II квартал 2022 року Мінсоцполітики здійснює залучення донорських коштів для розбудови модулів системи. З огляду на численні спроби створення єдиної комплексної інформаційно-аналітичної системи соціальної сфери, що призначена для накопичення, зберігання та автоматизованого оброблення інформації щодо соціального захисту населення, та використання грошових позик та безповоротної донорської допомоги для створення елементів системи, подальша робота із розбудови системи має здійснюватися за умов прозорого формування та використання бюджету проекту, звітування про процес реалізації проекту. Очікуваним результатом створення системи має бути підвищення контролю бюджетних витрат, зниження операційних ризиків, мінімізація випадків шахрайства та посилення адресності надання соціальної підтримки.

З огляду на зазначені вище причини неефективності чинних механізмів соціальної підтримки та ускладненості процесу надання послуг у соціальній сфері, а також визначені у п. 3.7.7. Антикорупційної стратегії на 2021–2025 роки очікувані стратегічні результати, у *Державній антикорупційній програмі на 2023–2025 роки* закладено наступну систему заходів:

- 1) ввести Єдину інформаційну систему соціальної сфери у промислову експлуатацію;
- 2) з метою усунення дублювання інструментів соціальної підтримки шляхом розробки Соціального кодексу України.

2. Несправедливий та дискримінаційний розподіл бюджетних коштів фінансової підтримки громадських об'єднань осіб з інвалідністю

В Україні проживає велика кількість людей з інвалідністю. За даними Мінсоцполітики, МОЗ та Пенсійного Фонду, на початок 2021 року, ця кількість становить: I групи – 215 тис. осіб, II групи – 897,1 тис. осіб, III групи – 1449,1 тис. осіб, діти з інвалідністю – 162,9 тис. осіб.

Соціальна, реабілітаційна підтримка людей з інвалідністю, їх повноцінна інтеграція у суспільство та забезпечення інклюзивності потребує від держави великої кількості ресурсів. Зважаючи на об'єктивний дефіцит таких ресурсів, їхній розподіл повинен бути справедливим, цільовим, раціональним, з максимальною користю для спільноти людей з інвалідністю, не допускаючи дискримінації та, тим паче, корупції.

Розподіл бюджетних коштів фінансової підтримки громадських об'єднань осіб з інвалідністю є несправедливим та дискримінаційним. Дана проблема зумовлена відсутністю чіткої законодавчої вимоги надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю за рахунок бюджетних коштів виключно за результатами конкурсу та недостатнім рівнем прозорості існуючих конкурсних процедур, відсутністю визначеної на рівні закону заборони надання привілеїв для окремих громадських об'єднань осіб з інвалідністю при здійсненні державної фінансової підтримки та наявністю необґрунтованого особливого механізму використання бюджетних коштів двома громадськими організаціями осіб з інвалідністю¹³. До того ж потребує вирішення проблема відсутності законодавчого врегулювання механізмів інституційної підтримки¹⁴ громадських об'єднань осіб з інвалідністю.

¹² Ситуація в соціальній сфері. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/5-serpnia-sytuatsiia-v-sotsialnii-sferi>.

¹³ Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки Українського товариства сліпих та Українського товариства глухих: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 183. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-2018-%D0%BF#Text>.

¹⁴ Під інституційною підтримкою громадського об'єднання осіб з інвалідністю розуміється фінансова підтримка, що надається громадському об'єднанню для забезпечення його стабільної статутної діяльності та забезпечення прав осіб з інвалідністю (в тому числі для покриття витрат на організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності громадського об'єднання, навчання працівників громадського об'єднання

Міністерство соціальної політики, як головний розпорядник коштів за бюджетною програмою 2507020 «Фінансова підтримка громадських об'єднань осіб з інвалідністю» (далі – КПКВК 2507020), щорічно, починаючи з 2001 року, надає фінансову підтримку діяльності громадським об'єднанням осіб з інвалідністю (далі – ГО осіб з інвалідністю, громадські об'єднання).

Відповідальним виконавцем КПКВК 2507020 є Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю (далі – ФСЗІ).

З 2001 року більше 80% коштів за бюджетною програмою державної фінансової підтримки осіб з інвалідністю спрямовувалися на користь кількох (від 2 до 4) конкретних ГО осіб з інвалідністю, серед них на постійній основі: підприємства та організації невинробничої сфери Українського товариства сліпих (УТОС) та Українського товариства глухих (УТОГ). До 2020 року щорічно закріплювались ці громадські організації як гарантовані отримувачі коштів фінансової підтримки ГО осіб з інвалідністю за бюджетною програмою в законі про Державний бюджет окремим рядком.¹⁵

Загальна сума фінансової підтримки, наданої ГО осіб з інвалідністю протягом 2001-2019 років, складає понад 873 млн грн, з яких близько 68,8 % від загальної суми коштів були спрямовані на утримання громадських об'єднань та об'єктів невинробничої сфери Українського товариства глухих (УТОГ) та Українського товариства сліпих (УТОС). Протягом 2001-2019 років УТОСу та УТОГу було виділено 600 млн грн, з них: УТОСу – 401 млн грн, УТОГу – 199 млн грн.

Багаторічна практика державної фінансової підтримки конкретних ГО осіб з інвалідністю є дискримінаційною щодо інших ГО осіб з інвалідністю, не відповідає нормам Закону України «Про громадські об'єднання» та міжнародним зобов'язанням в сфері соціального захисту осіб з інвалідністю, які Україна взяла на себе, ратифікувавши Конвенцію ООН про права осіб з інвалідністю. Таким способом порушується принцип справедливості і неупередженості побудови бюджетної системи України, який закріплений у п. 9 ч. 1 ст. 7 Бюджетного кодексу України.

У зв'язку з цим, Національним агентством з питань запобігання корупції було встановлено¹⁶, що організаціям невинробничої сфери УТОГу та УТОСу необґрунтовано встановлювалися виключні преференції, які надають їм право отримувати бюджетні кошти без застосування конкурсної процедури, що поширюється на інші громадські організації та об'єднання.

Відповідно до ст. 36 Конституції України, усі об'єднання громадян рівні перед законом. Встановлення пільг та переваг для окремо взятих ГО осіб з інвалідністю є корупціогенним фактором.

на тренінгах, конференціях, курсах тощо, видатків на оплату праці працівників та видатків на проведення заходів в межах діяльності громадського об'єднання, що націлені на досягнення мети його створення).

¹⁵ До прикладу, згідно із Законом України «Про Державний бюджет України на 2019 рік», загальний обсяг фінансування підтримки громадських об'єднань осіб з інвалідністю становив 89,3 млн грн з них 76 млн грн – на підтримку Національної Асамблеї осіб з інвалідністю України, підприємств і організацій невинробничої сфери УТОГ та УТОС, а також Союзу організацій осіб з інвалідністю. Див. Висновок антикорупційної експертизи НАЗК проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 183 і від 3 березня 2020 р. № 166». URL: <https://nazk.gov.ua/uk/documents/vysnovok-antikoruptsiynoyi-ekspertyzy-proyektu-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrayiny-pro-vnesennya-zmin-do-postanov-kabinetu-ministriv-ukrayiny-vid-14-bereznya-2018-r-183-i-vid-3-bereznya-2020-r-166/>.

¹⁶ Висновок антикорупційної експертизи НАЗК проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 183 і від 3 березня 2020 р. № 166». URL: <https://nazk.gov.ua/uk/documents/vysnovok-antikoruptsiynoyi-ekspertyzy-proyektu-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrayiny-pro-vnesennya-zmin-do-postanov-kabinetu-ministriv-ukrayiny-vid-14-bereznya-2018-r-183-i-vid-3-bereznya-2020-r-166/>.

Крім того, у звіті Рахункової палати від 13.10.2015 р. № 6-4¹⁷ та аудиторському звіті Державної аудиторської служби України від 27.11.2017 р. № 04-22/17¹⁸ були надані рекомендації щодо удосконалення механізмів фінансової підтримки громадських об'єднань осіб з інвалідністю за рахунок коштів державного бюджету у зв'язку з їх неефективним використанням.

Слід також згадати пп. д п.61 Зауважень загального порядку № 7 (2018) ООН про участь осіб з інвалідністю, включаючи дітей з інвалідністю, через громадські об'єднання, які представляють їхні інтереси, в проведенні моніторингу виконання Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, який рекомендує здійснювати розподіл коштів між різними організаціями осіб з інвалідністю на рівній основі¹⁹.

У 2020 році Мінсоцполітики було запроваджено механізм надання фінансової підтримки громадським об'єднанням на конкурсних засадах²⁰. Із прийняттям Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» № 553-IX від 13.04.2020 р.²¹ окремий рядок з переліком ГО осіб з інвалідністю для безконкурсного фінансування із державного бюджету було вилучено. Проте підприємства і організації невинробничої сфери УТОС та УТОГ, на відміну від решти ГО осіб з інвалідністю, продовжували отримувати позаконкурсне державне фінансування, але вже на підставі урядових рішень²².

На сьогодні також є актуальним і важливим питання підтримки ГО осіб з інвалідністю не лише під час виконання програм (проектів, заходів) відповідного адміністративно-територіального рівня, а також їхньої інституційної стійкості та розвитку (за результатами прозорого та справедливого конкурсу, за наявності справедливих та ефективних критеріїв

¹⁷ Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, призначених на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів та ветеранів: звіт Рахункової палати України від 13.10.2015 р. № 6-4. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2015/zvit_6-4_2015/Zvit_6-4.pdf.

¹⁸ Аудиторський звіт державного фінансового аудиту ефективності використання коштів, передбачених у державному бюджеті на фінансову підтримку громадських об'єднань інвалідів та ветеранів, заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з відзначення Дня пам'яті та примирення, Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні: аудиторський звіт Державної аудиторської служби України від 27.11.2017 р. № 04-22/17 . URL: https://dasu.gov.ua/attachments/audit-reports/2017/38391c80-e8f2-4978-aa32-5279d8c4d13b_document.pdf.

¹⁹ Зауваження загального порядку № 7 (2018) ООН про участь осіб з інвалідністю, включаючи дітей з інвалідністю, через громадські об'єднання, які представляють їхні інтереси, в проведенні моніторингу виконання Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/3899396>.

²⁰ У 2020 році ФЦЗІ було проведено конкурсний відбір щодо визначення програм (проектів, заходів), розроблених ГО осіб з інвалідністю, та розглянуто 157 проектів, поданих для участі в конкурсі 70 ГО осіб з інвалідністю. За результатами конкурсу фінансову підтримку отримали 20 ГО осіб з інвалідністю для реалізації 28 проектів на суму 8,2 млн грн. Державна підтримка діяльності громадських об'єднань осіб з інвалідністю та їх підприємств. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Derzhavna-dopomoga-gromandskim-organizacijam-invalidiv.html>

У 2021 році ФЦЗІ було проведено конкурсний відбір щодо визначення програм (проектів, заходів), розроблених ГО осіб з інвалідністю, та розглянуто 143 проекти, подані для участі в конкурсі 69 ГО осіб з інвалідністю. За результатами конкурсу фінансову підтримку отримали 38 ГО осіб з інвалідністю для реалізації 50 проектів на суму 39,15 млн грн. Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю інформує про результати проведення конкурсу у 2021 році. URL: <https://www.ispf.gov.ua/news/pro-rezultati-provedennya-konkursu-u-2021-roci220811>.

²¹ Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»: Закон України від 13.04.2020 № 553-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/553-20#Text>.

²² Підприємствам і організаціям невинробничої сфери УТОС та УТОГ двічі було виділено на безконкурсній основі 47,86 млн грн.

Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 183 і від 3 березня 2020 р. № 166: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/357-2020-%D0%BF#Text>.

Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 183 і від 3 березня 2020 р. № 166: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 № 449. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449-2021-%D0%BF#Text>.

для організацій-претендентів на бюджетні кошти). Модель фінансової підтримки громадських об'єднань має максимально забезпечувати ефективність їхньої діяльності та сприяти інституційному розвитку громадських об'єднань осіб з інвалідністю. Слід зазначити, що системні ГО осіб з інвалідністю для забезпечення їх постійної та ефективної роботи потребують сталого інституційного фінансування на засадах чітких показників ефективності, замість формальних звітних показників.

Завдання, пов'язані із запровадженням на державному рівні інституційної підтримки громадських об'єднань осіб з інвалідністю, передбачені:

1) Національною стратегією із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схваленою розпорядженням КМ України від 14.04.2021 р. № 366-р;

2) Національним планом дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю на період до 2025 року, затвердженим розпорядженням КМ України від 07.04.2021 р. № 285-р;

3) Національною стратегією сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки, затвердженою Указом Президента України від 27.09.2021 р. № 487;

4) Зауваженням загального порядку № 7 (2018) ООН про участь осіб з інвалідністю, включаючи дітей з інвалідністю, через громадські об'єднання, які представляють їхні інтереси, в проведенні моніторингу виконання Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю (пп. d п.61).

З огляду на зазначені вище причини несправедливого та дискримінаційного розподілу бюджетних коштів фінансової підтримки громадських об'єднань осіб з інвалідністю, а також визначені у п. 3.7.7. Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки очікувані стратегічні результати, у *Державній антикорупційній програмі на 2023-2025 роки* передбачено наступні рішення:

1) закріпити на законодавчому рівні розподіл бюджетних коштів на користь ГО осіб з інвалідністю виключно на конкурсних засадах;

2) закріпити на законодавчому рівні та впровадити механізми інституційної підтримки для забезпечення системної роботи громадських об'єднань осіб з інвалідністю;

3) усунути недоліки та забезпечити більшу прозорість існуючих конкурсних процедур розподілу коштів на користь ГО осіб з інвалідністю.